

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle
Siv@eduskunta.fi

Asia: E 158/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto koskien toimintasuunnitelmaa EU:n media- ja audiovisuaalialan elpymiseksi ja digitaalisesti siirtymäksi ("Euroopan media-ala digitaalisella vuosikymmenellä")

Suomen elokuvasäätiö kiittää mahdollisuudesta lausua asiantuntijana yllä mainitussa asiassa.

Lausumme asiankirjasta E158/2020 niihin kohtiin kuin se koskee elokuva- ja audiovisuaalista alaa; lausunto seuraa asiakirjan ehdotusten numerojärjestystä.

Yleisesti toimintasuunnitelmasta toteamme erittäin hyvänä sen, että Euroopan unioni tiedostaa eurooppalaisen tarpeen vastata jatkuvasti kovenemaan yleismaailmalliseen kilpailuun av- ja media-aloilla.

1. Elpyminen

1.1. Kannatamme ehdottomasti kohdassa mainitun työkalun luomista, jotta eurooppalaiset mediayhtiöt voivat tiedostaa kaikki tarjolla olevat erityyppiset rahoitusmahdollisuudet.

1.2 MEDIA INVEST -aloite on periaatteessa oikein hyvä. Tämän tyyppisen järjestelyn negatiivinen puoli voi olla se, että kyseinen rahoitus vahvistaa ennestään vahvoja yhtiöitä suuremmista jäsenmaista ja jättää pienemmät yhtiöt ja erityisesti pienempien maiden yhtiöt ulkopuolelle.

2. Siirtymä

2.4. Tiedon jakaminen ja datan hyödyntäminen voi olla Euroopan vahvuus globaalissa kilpailussa ja mikäli se myös vahvistaa eurooppalaisia tekijänoikeuksia, on sillä suuri merkitys av-alalle.

2.5. Vahvan VR- ja AI-teollisuuden syntyminen Eurooppaan tulee olemaan yksi tulevaisuuden elinehdoista, joten tämän kohdan koalitie-ajatus on erittäin kannatettava.

2.6. Av-ala on hyvin tietoinen ilmastokysymyksistä ja suhtautuu positiivisesti kaikkiin keinoihin, joilla ala voi saavuttaa ilmastoneutraaliuden. Tällä hetkellä ongelmana on, että tuotantojen vaikeutuvan rahoituksen yhdistäminen lisäkuluja tuovaan ekologiseen tuotantoon vaatisi lisätukea. Tämän vuoksi myös EU-tasolla tulisi olla mahdollisuuksia rahoitukseen, joka keskittyy ekologisiin kysymyksiin av-alalla.

3. Toimijuus ja vaikutusmahdollisuudet

3.7. Eurooppalaisen sisällön saatavuus on tärkeä asia ja on selvä, että eurooppalainen av-sisältö ei liiku tarpeeksi edes Euroopan sisällä. On tosin myös hyväksyttävä se tosiseikka, että tietty osa av-tuotannosta on tarkoitettukin vain kotimarkkinoille eikä tule koskaan kiinnostamaan muiden maiden yleisöjä.

AVMS-direktiivin vaatimus online-sisällönjakajille eurooppalaisen sisällön osuudesta esimerkiksi SVOD-palveluissa on erinomainen esimerkki positiivisista toimista. Yksi hyvin selkeä ongelma realisoituu, jos eurooppalaisten sisällöntuottajien edellytetään tuovan uudet sisältönsä saataville koko Euroopan alueella. Av-tuotannon rahoitus perustuu tällä hetkellä hyvin suurelta osalta maakohtaisten tai aluekohtaisten (territorio)esitysoikeuksien myyntiin. Mikäli esimerkiksi maa- tai aluekohtainen av-sisällön rajoittaminen (ns. geoblokkaus) kiellettäisiin Euroopan sisällä, katoaisi samalla suuri osa av-tuotannon rahoitusmahdollisuuksista, mikä voisi aiheuttaa maanosan av-tuotannolle korvaamatonta vahinkoa. Tulevaisuuden muuttuvissa rahoitusmalleissa tämä ongelma voi poistua, mutta lähivuosien aikana eivät eurooppalaisen sisällön saatavuustoiveet saa rapauttaa nykyistä av-tuotannon rahoituspohjaa.

3.8. Kaikkinainen monimuotoisuuden kasvattaminen ja edistäminen on av-alan etu.

3.9. Kansalaisten medialukutaidon edistäminen auttaa myös kansalaisten kykyä vastaanottaa hyvin monimuotoista eurooppalaista av-sisältöä.

Helsingissä, 4. maaliskuuta 2021

Lasse Saarinen
Johtaja
Suomen elokuvasäätiö